

Regulamin Egzaminów i Zawodów Psów Towarzyszących 1,2,3 stopnia

ZASADA PODSTAWOWA: Za wykonanie każdego ćwiczenia sędzia przyznaje oceny: doskonałą, bardzo dobrą, dobrą, dostateczną lub niedostateczną przydzielając do niej odpowiednią ilość punktów.

I. Postanowienia ogólne

Egzaminy i zawody Psów Towarzyszących mają na celu ocenę stopnia wyszkolenia psa i jego zdolności do współpracy z człowiekiem w zakresie posłuszeństwa. Dają możliwość sportowej rywalizacji.

W egzaminach Psów Towarzyszących mogą brać udział wszystkie psy, zarówno z rodowodami jak i nierasowe, będące własnością członków Związku Kynologicznego w Polsce, tak jak we wszystkich dyscyplinach sportów kynologicznych w Związku.

Zalecane jest organizowanie zawodów sportów kynologicznych przy wystawach psów, co podnosi atrakcyjność imprezy i przyczynia się do popularyzacji kynologii.

Przewodnik wykonuje ćwiczenia z psem stosując się do poleceń regulaminu, sędziego i organizatora dobrowolnie, na własne ryzyko. Ponosi on też całkowitą odpowiedzialność za szkody spowodowane przez jego psa.

II. Ogólne zasady przeprowadzania egzaminów PT

1. Przebieg egzaminu

Do egzaminu na placu ćwiczeń zgłasza się do sędziego 2 przewodników z psami. Zatrzymują się przed sędzią, meldują chęć startu, podają nazwę psa i swoje nazwiska (*np. Jan Kowalski z psem ATOS ze Wzgórza melduje się do egzaminu PT-1*). Sędzia podchodzi do nich i wita się. Następnie przeprowadza identyfikację psów, która opisana jest w następnym punkcie.

Po dokonaniu identyfikacji, sędzia wskazuje jednemu z przewodników miejsce, w którym pies będzie wykonywał ćwiczenia, a drugiemu miejsce, w którym pies będzie zostawał. Po całkowitym zakończeniu egzaminu wracają do sędziego meldując zakończenie ćwiczeń. Sędzia omawia ocenę. Przewodnicy schodzą z terenu.

2. Identyfikacja psa

Identyfikacja psa ma na celu sprawdzenie, nie tylko czy zgłoszone dane psa są prawdziwe, ale także jak pies zachowuje się w bliskiej obecności obcego człowieka. Kontrolę przeprowadza sędzia po zameldowaniu się przewodników na miejscu egzaminu. Pies jest na luźnej smyczy tak, aby mógł normalnie poruszać się i zachowywać. Do każdego przewodnika z psem sędzia podchodzi normalnym krokiem. Przewodnik musi zachowywać się obojętnie, nie może pobudzać ani hamować psa.

Ocenię podlega zachowanie psa podczas zbliżania się sędziego, przy bezpośrednim kontakcie z nim przy pokazywaniu tatuażu lub sprawdzeniu czipu. Jeżeli pies nie ma tatuażu (czipu); (pies bez rodowodu), przewodnik pokazuje wnętrze jego ucha. W czasie tej czynności pies musi zachowywać się spokojnie. Tatuaż psa (lub wnętrze ucha psa) pokazuje sędziemu przewodnik. W tym celu może psa posadzić, położyć lub podnieść.

Pozytywne zachowanie - pies jest pewny siebie, mający poczucie bezpieczeństwa, uważny, pełen temperamentu, naturalny, swobodny.

Dopuszczalne zachowanie - pies jest nieco niespokojny, przesadnie podniecony lub zaniepokojony. Tak zachowujące się psy mogą zostać dopuszczone do egzaminu, jednak w jego toku muszą być uważnie obserwowane, czy stan ich socjalizacji jest dostateczny.

Negatywne zachowanie - pies jest bardzo agresywny, lub lękliwy i wyraźnie boi się zbliżenia sędziego. Psy tak zachowujące się nie mogą być dopuszczone do egzaminu.

3. Podstawowe zasady wykonywania ćwiczeń

Obok szczegółowych opisów dla poszczególnych ćwiczeń przewodnicy zobowiązani są do stosowania się do następujących zasad:

Każde ćwiczenie rozpoczyna się i kończy w pozycji wyjściowej- przewodnik stoi, pies siedzi przy nodze przewodnika- w przewidzianym dla każdego ćwiczenia miejscu (z wyjątkiem gdy opis ćwiczenia stanowi inaczej). W trakcie wykonywania wszystkich ćwiczeń i w przerwach pomiędzy nimi pies musi mieć na szyi na egz. PT-1 zwykłą obrozę względnie łańcuszek, na egz. i zawodach PT 2 i 3 pojedynczy, luźny łańcuszek.

Przewodnik nie może mieć przy sobie żadnego jedzenia ani zabawek dla psa. W ćwiczeniach wykonywanych bez smyczy, smycz powinna być przewieszona przez lewe ramię na prawy bok lub schowana do kieszeni. Przewodnik musi być w stanie w każdej chwili zapiąć psa na smycz.

W ćwiczeniu „Chodzenie przy nodze na smyczy” smycz powinna być trzymana przez przewodnika tylko lewą ręką.

Możliwe jest prowadzenie psa po prawej stronie przewodnika, a nie po lewej, tak jak jest to w opisie ćwiczeń, o ile przewodnik widzi taką konieczność. Opis ćwiczeń należy wówczas interpretować jak w lustrzanym odbiciu.

Jeżeli przewodnik pomyli kolejność ćwiczeń, sędzia może na egzaminie ocenić ćwiczenia w innej kolejności, a na zawodach powinien nakazać wykonanie ćwiczenia właściwego.

Każda komenda dodatkowa powoduje obniżenie oceny o 1pkt na egzaminie PT 1 oraz o 2pkt na egzaminach - zawodach PT 2 i PT 3.

Na zawodach (PT2,PT3) nie przewiduje się możliwości powtarzania ćwiczeń,

ponadto zaleca się organizatorom, by ring oddzielony był od publiczności podwójną taśmą w odległości 1m od siebie aby psy trzymane przez widzów przy ringu nie miały możliwości wejść w obszar ringu.

WE WSZYSTKICH EGZAMINACH i ZAWODACH PT1; PT2; PT3 obowiązują zasady;

1. Sposób dojścia przewodnika do zostającego psa jest dowolny.
2. Zwroty w tył można wykonywać dowolnie w jeden z następujących sposobów:
  - a) przez prawe ramię
  - b) przez lewe ramię z obróceniem się psa z przewodnikiem bez opuszczania miejsca przy lewej nodze
  - c) przez lewe ramię z obejściem psa za przewodnikiem tzw. zwrot niemiecki
3. Przywołania psa są dowolne (z aportem lub bez)
  - a) pies obchodzi przewodnika naokoło i siada przy lewej nodze
  - b) pies obraca się przed przewodnikiem i bezpośrednio siada przy lewej nodze
  - c) pies siada przed przewodnikiem następnie na komendę siada przy lewej nodze przewodnika.

Sędzia ocenia wyłącznie wykonanie danego ćwiczenia.

- Komendy dla psa:

Są nimi pojedyncze, krótkie słowa używane stale, takie same dla tych samych czynności. Podane w regulaminach komendy są przykładami, które można zastąpić innymi słowami określającymi czynność, jaką ma wykonać pies.

- Pochwały w trakcie egzaminu

Po zakończeniu pojedynczego ćwiczenia przewodnik może *krótco* pochwalić psa. Nie wolno psa rozbawiać, ani dać mu smakołyku. Po pochwaleniu przed rozpoczęciem następnego ćwiczenia należy odczekać minimum 3 sekundy i przyjąć nową postawę wyjściową. Pomiędzy ćwiczeniami pies powinien znajdować się pod kontrolą przewodnika. Poprawienie pozycji psa przed rozpoczęciem ćwiczenia nie jest karane przez sędziego obniżeniem oceny.

4. Dokumentacja z egzaminów i zawodów

Z przeprowadzonych egzaminów i zawodów należy sporządzić protokół, który musi być podpisany przez sędziego (sędziów) przeprowadzającego egzamin, zawody lub mistrzostwa. Oryginał protokołu w terminie 14 dni winien być przesłany na adres Głównej Komisji Szkolenia Psów.

Równocześnie kopię protokołu należy przesłać na adres Oddziału Przewodniczącego Podkomisji Psów Towarzyszących (patrz: „Zasady organizacji imprez sportów kynologicznych”).

Wszyscy uczestnicy egzaminów, zawodów oraz mistrzostw powinni otrzymać kartę oceny oraz dyplom z wpisami wyników, lokat i ewentualnych tytułów. Dyplomy można zamawiać w Zarządzie Głównym, względnie wydać samodzielnie, odrębne dla danej imprezy. **Każdemu uczestnikowi wpisuje się wynik do książeczki startowej.**

Oddziały przeprowadzające, zawody i mistrzostwa winny przygotować dla uczestników medale oraz w miarę możliwości nagrody (upominki). Medale należy zamawiać we własnym zakresie. Powinny one w treści zawierać nazwę oddziału organizatora (np. Oddz. Komisja Szkolenia, nazwa Oddziału), logo Związku i o ile to możliwe nazwę imprezy. Organizatorzy egzaminów mogą również zastosować powyższą zasadę.

5. Książeczki startowe

Książeczkę startową musi mieć każdy uczestnik klasy 1, 2 i 3. Organizator zbiera książeczki od uczestników, gdy zgłaszają się na egzamin lub zawody, wpisuje w książeczki uzyskane wyniki i daje je sędziemu do podpisu. Na zakończenie imprezy organizator oddaje książeczki z wpisem. Książeczki startowe są do uzyskania w każdym Oddziale Związku. Patrz „Zasady organizacji imprez sportów kynologicznych”.

III. OCENA

Za wykonanie każdego ćwiczenia sędzia przyznaje **oceny: doskonałą, bardzo dobrą, dobrą, dostateczną lub niedostateczną** przydzielając do niej odpowiednią ilość punktów w/g tabeli w p. III.2. Suma tych punktów daje ogólny wynik, któremu odpowiada ocena ogólna o stopniach jak wyżej. O lokatach t.j. kolejności zajętych miejsc decyduje ilość zdobytych punktów. (patrz p.V – klasyfikacja). Oceny wpisuje się do dokumentacji (protokołu), kart ocen i książeczek startowych – patrz. P.II.4 i 5.

Po zakończeniu ćwiczeń przez psa, sędzia powinien publicznie omówić wykonanie ćwiczenia. **Ocena przyznana przez sędziego jest ostateczna i nieodwołalna.**

O obniżeniu oceny w poszczególnych ćwiczeniach decyduje sędzia uwzględniając m.in. przypadki:

- wpływania na psa niedozwolonymi metodami (doping);
- załatwiania się psa w czasie ćwiczeń;
- opieszałego wykonywania poleceń;
- używania komend dodatkowych;
- używania podwójnych komend (słownych i optycznych) jeśli nie jest to wyraźnie dozwolone w opisie ćwiczenia;
- zatrzymywania się i myszkowanie psa po ziemi w czasie wykonywania ćwiczenia;
- przekroczenie ilości dozwolonych komend dodatkowych– oznacza możliwość przyznania maksimum oceny niedostatecznej.
- innych błędów nie wymienionych powyżej

Wymuszanie siłowo na psie zachowań przy pomocy nacisku rękami na ciało, chwytanie i ciągnięcie za obrożę, szarpanie smyczą, zatrzymywanie psa rękami lub wyrzutem nogi, przekroczenie ilości podanych dozwolonych komend dodatkowych skutkuje przyznaniem 0 pkt za dane ćwiczenie.

1. Wyłamanie psa spod kontroli i dyskwalifikacja

A. Wyłamania:

W razie wyłamania się psa spod wpływu przewodnika i odbiegnięcia od niego, rozbawienia, nie puszczenia aportu:

1. na egzaminie PT 1

- podporządkowanie psa po pierwszej dodatkowej komendzie – maksymalna ocena bardzo dobra;
- podporządkowanie psa po drugiej dodatkowej komendzie – maksymalna ocena dobra;
- podporządkowanie psa po trzeciej dodatkowej komendzie danej na znak sędziego – maksymalna ocena dostateczna w danym ćwiczeniu;
- podporządkowanie psa po czwartej dodatkowej komendzie - maksymalna ocena niedostateczna.

2. na zawodach i egzaminach PT 2

- podporządkowanie psa po pierwszej dodatkowej komendzie – maksymalna ocena dobra;
- podporządkowanie psa po drugiej dodatkowej komendzie – maksymalna ocena dostateczna;
- podporządkowanie psa po trzeciej dodatkowej komendzie danej na znak sędziego – ocena niedostateczna - w danym ćwiczeniu.

3. na zawodach egzaminach PT 3

- podporządkowanie psa po pierwszej dodatkowej komendzie – maksymalna ocena dostateczna;
- podporządkowanie psa po drugiej dodatkowej komendzie danej na znak sędziego – maksymalna ocena niedostateczna;

B. . Dyskwalifikacja

Następuje w przypadkach:

1. Na egzaminie PT 1: jeżeli pies nie podporządkuje się po czwartej dodatkowej komendzie.
2. Na egzaminie i zawodach PT 2: jeżeli pies nie podporządkuje się po trzeciej dodatkowej komendzie.
3. Na egzaminie i zawodach PT 3; jeżeli pies nie podporządkuje się po drugiej dodatkowej komendzie.

4. Jeżeli w trakcie ćwiczenia pies na egz. i zawodach PT2 i PT3 opuści ring i wyłamie się spod kontroli przewodnika.
5. Jeżeli przewodnik nie panuje nad psem.
6. Jeżeli przewodnik uderzy psa podczas wykonywania ćwiczeń lub w przerwie między ćwiczeniami.
7. Za agresję psa wobec innych zwierząt i ludzi.
8. Za uporczywe i ciągłe stosowanie metod niedozwolonych; stosowanie w trakcie egzaminu zabawek, dawanie karmy (doping) oraz stosowanie fizycznego przymusu.
9. Za samowolne wejście nie wezwanego przewodnika z psem na plac ćwiczeń w dniu zawodów.
10. Za nieetyczne i nie sportowe zachowanie się przewodnika oraz podważanie werdyktu sędziego, zarówno w odniesieniu do własnego psa jak i innych uczestników.

W przypadku dyskwalifikacji wszystkie zdobyte dotychczas punkty zostają anulowane. **Fakt dyskwalifikacji wpisuje się do książeczki startowej psa.**

O dyskwalifikacji za nie sportowe zachowanie organizator powiadamia podając przyczynę dyskwalifikacji pisemnie Oddział macierzysty zawodnika oraz Główną Komisję Szkolenie Psów, którzy zobowiązani są wyciągnąć wobec winnego konsekwencje dyscyplinarne.

2. Skala ocen

Oceny za poszczególne ćwiczenia jak i za całość występu odpowiadają procentowej ilości maksymalnie możliwych do zdobycia punktów.

- ocena doskonała: 96% - 100%
- ocena bardzo dobra: 90% - 95%
- ocena dobra: 80% - 89%
- ocena dostateczna: 70% - 79%
- ocena niedostateczna: 0 - 69%

Maksymalną ilością punktów możliwych do zdobycia na każdym egzaminie jest 200.

Tabela ocen:

maks. ilość punktów	10	15	20	30	40	200
doskonała	10	14,5-15	19,5-20	29-30	38,5-40	192-200
bardzo dobra	9-9.5	13.5-14	18-19	27-28.5	36-38	180-191
dobra	8-8.5	12-13	16-17.5	24-26.5	32-35.5	160-179
dostateczna	7-7.5	10.5-11.5	14-15.5	21-23.5	28-31.5	140-159
niedostateczna	0-6.5	0-10	0-13.5	0-20.5	0-27.5	0-139

IV. Stopnie egzaminu

PT1 – przeznaczony dla psów początkujących. Na tym poziomie nie rozgrywa się zawodów, a przeprowadza wyłącznie egzaminy.

PT-2, PT-3 – stopnie zaawansowane, w których organizuje się egzaminy i rozgrywa zawody.

Mistrzostwa Polski Psów Towarzyszących rozgrywane są według przepisów PT 2 i PT 3

W dniu zawodów nie wolno przeprowadzać treningów na placu przewidzianym do ćwiczeń.

Mistrzostwa Polski Psów Towarzyszących powinny być oceniane co najmniej przez dwóch sędziów.

1. Zasady przejścia pomiędzy stopniami:

Prawo do startu w PT2 uzyskuje pies po zdaniu egzaminu PT-1 na minimum ocenę dobrą, prawo do startu w PT-3 uzyskuje pies po zdaniu dwóch egzaminów (lub wyniku na zawodach) PT 2 na ocenę minimum dobrą.

Start w klasie wyższej na ocenę pozytywną uniemożliwia powrót do startów na niższym stopniu. Na danym poziomie ilość startów jest nieograniczona.

Zdobyte stopnie weryfikowane są na podstawie wpisów w książeczce startowej psa względnie przedstawionych oryginałów kart ocen.

W razie wątpliwości wyniki danego psa mogą być sprawdzone w oryginałach protokołów w GKSP. Psy w wyszkoleniu IPO mają prawo do startu w zawodach PT2 i PT3, jednak wcześniej muszą uzyskać wymagane wyniki do startu (patrz jw.).

V. Klasyfikacja indywidualna

O kolejności zawodników (uczestników) na danym egzaminie i zawodach decyduje łączna ilość zdobytych punktów. Jeżeli zawody odbywają się o jakiś tytuł, może on być przyznany wyłącznie zawodnikom, którzy uzyskali ocenę pozytywną (dostateczną), niezależnie od uzyskanej lokaty.

Jeżeli wynik końcowy dwóch lub większej ilości psów jest jednakowy, kolejność należy ustalić następująco:

- Dla egzaminów wyłącznie w posłuszeństwie (PT-1,2,3) i zawodów - o wyższej lokacie rozstrzyga wyższy wynik w aportowaniu, jeżeli i te wyniki są jednakowe, rozstrzyga wyższy wynik w chodzeniu przy nodze bez smyczy. Jeżeli i te rezultaty są jednakowe należy przyznać wyższą lokatę młodszemu psu.
- Dla egzaminów, w których są konkurencje węchowe i posłuszeństwo (PTT-I i PTT-II) o wyższej lokacie decyduje wyższa ilość punktów w pracy węchowej łącznie. Jeżeli są one jednakowe, decyduje wyższa ocena z aportowania. Jeżeli oba wyniki są jednakowe należy przyznać lokatę młodszemu psu.

Medale:

Organizator zawodów i mistrzostw powinien obok dyplomów i kart ocen przygotować medale wyróżniające przyznawane za pierwsze trzy miejsca indywidualne:

- „złoty” - za pierwsze miejsce,
- „srebrny” - za drugie miejsce,
- „brązowy” - za trzecie miejsce.

Warunkiem przyznania medalu jest uzyskanie oceny co najmniej dostatecznej.

VI. Klasyfikacja drużynowa

Klasyfikację drużynową przeprowadza się na zawodach i mistrzostwach, o ile przewiduje to program imprezy. Drużyny mogą zgłaszać wyłącznie Oddziały Związku.

Drużyna składa się co najmniej z trzech i co najwyżej pięciu zawodników. Na wynik drużyny składa się suma punktów trzech najlepszych zawodników, którzy uzyskali pozytywny wynik. Jeżeli rezultaty są jednakowe należy przyznać miejsce ex aequo.

Wszyscy zawodnicy w drużynie powinni otrzymać medale wyróżniające – „złote” za pierwsze miejsce, „srebrne” - za drugie, „brązowe” - za trzecie.

Jeden przewodnik może w ramach drużyny prowadzić tylko jednego, wskazanego na odprawie psa. Inne psy może prowadzić tylko w konkurencji indywidualnej.

VII. Opisy ćwiczeń na egzaminach:

A. Pies Towarzyszący 1 stopnia

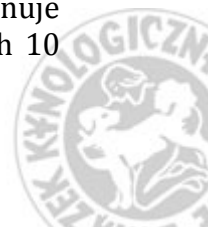
1. Chodzenie przy nodze na smyczy	20pkt
2. Chodzenie przy nodze bez smyczy	40pkt
3. Przywołanie	10pkt
4. Przynoszenie własnego przedmiotu	30pkt
5. Zmiany pozycji waruj/siad	20pkt
6. Bieganie na komendę i przywołanie	20pkt
7. Badanie uzębienia psa	10pkt
8. Pozostawanie w pozycji <i>siad</i>	20pkt
9. Pozostawanie w pozycji <i>waruj</i>	20pkt
10. Wrażenie ogólne	10pkt

Razem 200pkt

1. Chodzenie przy nodze na smyczy 20pkt (krokiem 10pkt., biegiem 10pkt.)

Komendy: *noga, siad*

Ćwiczenie rozpoczyna się w pozycji wyjściowej. Na znak sędziego przewodnik rozpoczyna marsz z psem przy nodze, na luźno trzymanej smyczy tylko w lewej ręce na wyznaczonej trasie o długości około 30 kroków w/g rysunku. Komendy można wydać przy ruszaniu, zwrotach i zatrzymaniu. Po przejściu 10 kroków przewodnik wykonuje zwrot w prawo, po przejściu następnych 10 kroków – zwrot w lewo, po dalszych 10

krokach wykonuje w tył zwrot i zatrzymuje się, a pies siada. Tą samą drogą przewodnik wraca z psem niezbyt szybkim biegiem do miejsca startu, wykonując jak poprzednio wszystkie zwroty. Po przybyciu do miejsca startu wykonuje w tył zwrot, zatrzymuje się, a pies siada -(Wolno dać komendę *siad*). Pies powinien przez całe ćwiczenie iść lub biec trzymając bark przy nodze przewodnika. Przewodnik nie powinien zmieniać tempa marszu na prostych i przy zwrotach. Ręce powinny być trzymane w sposób naturalny.

2. Chodzenie przy nodze bez smyczy 40pkt (krokiem 20pkt., biegiem 20pkt.)

Komendy: *noga, siad*

Przewodnik odpina siedzącemu psu smycz i chowa ją do kieszeni lub przewiesza przez lewe ramię na prawy bok. Następnie przyjmuje pozycję wyjściową i wykonuje ćwiczenie analogicznie jak „chodzenie przy nodze przewodnika na smyczy”.

Ocenę obniżają: Wyprzedzanie, odsuwanie się psa na bok, zostawanie z tyłu, siadanie wolne lub z ociąganiem, dodatkowe komendy, pomoc fizyczna, brak uwagi we wszystkich rodzajach ruchu i zwrotach, doping, presja wywierana na psa.

3. Przywołanie psa 10pkt

Komendy: *zostań, komenda do przywołania.*

Komendy słowne mogą być powiązane z krótkim gestem. Ćwiczenie rozpoczyna się w miejscu wskazanym przez sędziego.

Na polecenie sędziego przewodnik pozostawia psa w pozycji siedzącej (można wydać komendę *zostań*) i odchodzi od niego na odległość 10 kroków, zatrzymuje się i odwraca w stronę psa. Na polecenie sędziego przewodnik przywołuje psa komendą słowną i/lub znakiem optycznym. Pies powinien jak najszybciej, jak najkrótszą drogą przybiec do przewodnika. Komenda do przywołania może być połączona z imieniem psa, ale tak, by nie sprawiało to wrażenia dwóch oddzielnych komend.

Ocenę obniżają: Wolny bieg, siadanie niedokładne, wolne lub z ociąganiem, dodatkowe komendy, pomoc fizyczna, doping, przemieszczenie się psa o mniej niż 3 długości, samowolne zmiany pozycji zostającego psa. Jeżeli pies przemieścił się w miejscu zostawiania o więcej niż 3 długości należy przyznać ocenę niedostateczną. Ćwiczenie jest nie zaliczone „0”pkt jeżeli pies nie da się zostawić do zawołania lub po zawołaniu pobiegnie w inne miejsce, a nie do przewodnika.

4. Przynoszenie własnego przedmiotu 30pkt

Komendy: *aport, komenda do przywołania, daj*

Komendy słowne *aport, do mnie lub noga* mogą być powiązane z krótkim gestem.

Przewodnik wyrzuca przed siebie własny przedmiot na odległość ok. 10 kroków (pies powinien w tym czasie siedzieć przy nodze). Aportem nie mogą być zabawki, do których jedzenie się wkłada. Przewodnik wysyła psa po przedmiot komendą *aport*. Pies powinien szybko, najkrótszą drogą pobiec po przedmiot, podnieść go i na następną komendę *do przywołania* najkrótszą drogą, szybko go przynieść. Komenda do powrotu może być wydana dopiero po podjęciu przez psa przedmiotu. Dopuszczalne jest dopingowanie psa do przyniesienia przedmiotu. Po powrocie z aportem pies

powinien na komendę usiąść i oddać go przewodnikowi. Po odebraniu przedmiotu przewodnik powinien trzymać przedmiot w prawej ręce opuszczonej w dół.

Ocenę obniżają: Powolny bieg, błędy w podjęciu, wolny powrót, upuszczenie „aportu” podczas przychodzenia do przewodnika, bawienie się, gryzienie, błędy w siadaniu przy przewodniku i w zakończeniu ćwiczeń. Za wykonanie ćwiczenia z rozbawieniem i / lub dopingiem do powrotu można przyznać maksimum ocenę dostateczną (maks. 23,5pkt)

Dla uzyskania oceny pozytywnej aport musi być przyniesiony na co najmniej na 3 kroki przed przewodnika. Jeżeli pies nie podjął aportu lub z nim odbiegnie należy przyznać 0 punktów.

5. Zmiany pozycji waruj - siad 10 + 10 20pkt

Komendy: *zostań, waruj, siad*

Komendy słowne mogą być powiązane z krótkim gestem.

Przewodnik pozostawia psa w pozycji *siad*, może dać komendę *zostań* i odchodzi od psa na 3 – 5 kroków. Po zatrzymaniu się robi zwrot do psa i na znak sędziego daje komendy do zmian pozycji *waruj /siad*. Po zakończeniu zmian pozycji przewodnik wraca do psa i staje po jego prawej stronie.

Ocenę obniżają: samowolna zmiana pozycji, opieszale wykonanie ćwiczenia. Za nie wykonany element ćwiczenia odlicza się 10pkt. Jeśli pies nie przyjmie zadanej pozycji przewodnik wraca do psa i daje komendę żeby uzyskać tą pozycję, poczym oddala się i kontynuuje ćwiczenie. Jeśli pies przyjmie żądaną pozycję po dojściu przewodnika, traci punkty wyłącznie za nie zaliczenie tej pozycji (10pkt), jeśli nie przyjmie żadnej pozycji – nie zalicza się całego ćwiczenia (0pkt). Jeżeli pies przesunie się więcej niż o 3 swoje długości ocena niedostateczna (13,5pkt).

6. Bieganie na komendę i przywołanie 20pkt

Komendy: *biegaj, komenda do przywołania, siad*

Ćwiczenie rozpoczyna się w pozycji wyjściowej. Na polecenie sędziego przewodnik zaczyna maszerować z psem przy nodze, bez smyczy. Po około 10 krokach daje komendę *biegaj* - pies powinien oddalić się na odległość co najmniej 5 kroków. Można wskazać kierunek ręką. Jeśli pies nie oddala się, przewodnik może po przejściu kilku kroków powtórzyć komendę *biegaj*. Gdy pies odbiegł, przewodnik może zmienić kierunek ruchu. Po odbiegnięciu psa, po kilku sekundach na komendę *do przywołania* pies wraca do przewodnika. Przewodnik wołając psa może stać lub iść:

- a) po powrocie do stojącego przewodnika pies powinien usiąść.
- b) gdy pies podchodzi do idącego przewodnika, ten po kilku krokach zatrzymuje się, a pies siada.

W obu przypadkach wolno dać komendę *siad*.

Po zakończeniu tego ćwiczenia przewodnik przypina psu smycz.

Ocenę obniżają: Wolne przychodzenie, dodatkowe komendy, niedokładne wykonanie. Nie

odbiegnięcie psa na co najmniej 3 kroki: ocena ćwiczenia „0”. Jeżeli przewodnik zwiększa odległość od psa zmianą kierunku marszu, można przyznać maks. ocenę bardzo dobrą.

7. Badanie uzębienia psa 10pkt

Komendy: *siad, badanie.*

Przewodnik z psem przy nodze, na smyczy podchodzi do sędziego, zatrzymuje się i sadza psa przy nodze. Wolno dać komendę *siad*. Następnie na polecenie sędziego przewodnik może dać psu komendę *badanie* i rozchyła wargi psa najpierw z przodu pokazując zgryz, a następnie fafle z obu boków pokazując zęby przedtrzonowe. Pies powinien umożliwić to bez żadnego protestu.

Ocenę obniżają: Próby uniknięcia pokazania uzębienia, lęk niespokojne zachowanie się psa podczas badania według uznania sędziego w zależności od ich intensywności..

8. Pozostawanie w pozycji siad 20pkt

Komendy: *siad, zostań*

Na polecenie sędziego przewodnik udaje się z psem na smyczy na wyznaczone miejsce, zatrzymuje się dając psu komendę *siad*, na co pies powinien niezwłocznie usiąść. Przewodnik odpina psu smycz, może dać komendę *zostań* i odchodzi na odległość 10 kroków, po czym zatrzymuje się i odwraca do psa. Przewodnik powinien stać bez ruchu, nie może wpływać na psa gestami ani słowami, nie może podchodzić do psa. Przy psie nie wolno zostawiać żadnych przedmiotów. Na polecenie sędziego przewodnik wraca do psa i staje z jego prawej strony. Sędzia daje sygnał do powrotu, gdy drugi ćwiczący na placu pies skończy chodzenie przy nodze bez smyczy (ćw. nr 2).

Ocenę obniżają: doping do zostania, podejście psa do nadchodzącego przewodnika. Jeżeli pies oddali się na odległość większą niż 3 swoje długości przed zakończeniem ćwiczenia nr 1 (chodzenie przy nodze na smyczy) przez innego psa, ćwiczenie należy ocenić na 0pkt. Ocena niedostateczna (maks. 13,5pkt) jeżeli pies oddali się od miejsca zostawiania o więcej jak 3 swoje długości w trakcie ćw. nr 2. Ocena dobra (maks. 17,5pkt) jeżeli pies zmieni pozycję.

9. Pozostawanie w pozycji waruj 20pkt

Komendy: *waruj, zostań siad*

Na polecenie sędziego przewodnik daje siedzącemu psu komendę *waruj* a następnie może dać komendę *zostań* i odchodzi od psa na odległość 10 kroków, zatrzymuje się i odwraca do psa. Przewodnik powinien stać bez ruchu, nie może wpływać na psa gestami ani słowami, nie może podchodzić do psa. Przy zostającym psie nie wolno pozostawiać żadnych przedmiotów. Na polecenie sędziego, które daje się gdy drugi ćwiczący na placu pies skończy ćwiczenie pokazywanie uzębienia (ćw. nr7), przewodnik wraca do psa, staje z jego prawej strony i po 2-3 sekundach daje komendę by pies usiadł.

Ocenę obniżają: doping do zostawania, podejście psa do nadchodzącego przewodnika. Jeżeli pies oddali się na odległość większą niż 3 swoje długości przed zakończeniem bieganina na komendę (ćw. nr 6) przez drugiego psa, ćwiczenie należy ocenić na 0pkt. Ocena niedostateczna (maks. 13,5pkt): jeżeli pies oddali się od miejsca zostawania o więcej jak 3 swoje długości w trakcie ćwiczenia nr 7. Ocena dobra (maks. 17,5pkt) jeżeli pies zmieni pozycję.

10. Wrażenie ogólne 10pkt

Wrażenie ogólne oceniane jest przez sędziego na podstawie chęci psa do współpracy z przewodnikiem i kontaktu z nim, co wyraża się:

- szybkości reagowania psa na komendy i ruch przewodnika (z uwzględnieniem wielkości psa i możliwości fizycznych rasy),
- skupienia psa na przewodniku,
- stylu pracy psa - sposobu zachowania przewodnika, ukrytego dopingowania psa.

Pies powinien cały czas być podporządkowany, nie oddalać się samowolnie od przewodnika.

Na ocenę doskonałą pies powinien pracować radośnie i chętnie, nie wykazywać oznak niechęci, stresu, obawy przed przewodnikiem. Pies sprawiający wrażenie wystraszonego, bojący się kontaktu z przewodnikiem powinien otrzymać ocenę niedostateczną. Jeśli przewodnik wywiera presję fizyczną wobec psa należy przyznać 0 punktów.

B. Pies Towarzyszący 2 stopnia

1. Chodzenie przy nodze bez smyczy	30pkt
2. Przywołanie z zatrzymaniem <i>stój</i>	20pkt
3. Aportowanie własnego koziółka drewnianego	30pkt
4. Skok przez przeszkodę	20pkt
5. Zmiany pozycji <i>stój</i> / <i>siad</i> / <i>waruj</i>	30pkt
6. <i>Stój</i> z marszu i powrót do psa	15pkt
7. <i>Siad</i> z marszu i powrót do psa	15pkt
8. <i>Waruj</i> z marszu i przywołanie	20pkt
9. Pozostawanie w pozycji <i>siad</i>	10pkt
10. Pozostawanie w pozycji <i>waruj</i>	10pkt
	RAZEM200pkt

1. Chodzenie przy nodze bez smyczy 30pkt

Komendy: *noga*

Na znak sędziego przewodnik rozpoczyna marsz z psem przy nodze, bez smyczy około 45 kroków na wyznaczonej trasie. Komendy można wydać przy ruszaniu i zwrotach. Po przejściu 15 kroków przewodnik wykonuje zwrot w prawo, po przejściu następnych 15 kroków – zwrot w lewo, po dalszych 15 krokach wykonuje w tył zwrot w jednej linii i zatrzymuje się, a pies siada przy nodze. Tą samą drogą przewodnik wraca z psem niezbyt szybkim biegiem do miejsca startu, wykonując jak poprzednio wszystkie zwroty. Po przyjsciu do miejsca startu wykonuje w tył zwrot i zatrzymuje się, a pies siada bez komendy przy nodze. Pies powinien przez całe ćwiczenie iść lub biec trzymając bark przy nodze przewodnika. Przewodnik nie powinien zmieniać tempa marszu na prostych i przy zwrotach. Ręce powinny być trzymane w sposób naturalny.

Obniżają ocenę: Wyprzedzanie, odsuwanie się na bok, zostawanie z tyłu, siadanie wolne lub z ociąganiem, dodatkowe komendy, pomoc fizyczna, doping, brak uwagi we wszystkich rodzajach ruchu (tempach) i zwrotach, presja wywierana na psa.

2. Przywołanie z zatrzymaniem stój 20pkt

Komendy: *siad, komenda do przywołania, stój.*

Ćwiczenie rozpoczyna się w miejscu wskazanym przez sędziego. Na polecenie sędziego przewodnik pozostawia psa w pozycji siedzącej i odchodzi od niego na odległość 30 kroków, zatrzymuje się i odwraca w stronę psa. Na następne polecenie sędziego przewodnik przywołuje psa komendą i/lub znakiem optycznym. Pies powinien jak najszybciej, najkrótszą drogą biec do przewodnika. Gdy pies przebiegnie połowę dystansu (w okolicach znacznika niewidocznego dla psa)przewodnik daje komendę „ stój „ która może być połączona z krótkim gestem. Pies powinien niezwłocznie stanąć. Następnie na polecenie sędziego również komendą słowną i/lub znakiem optycznym przywołuje psa. Powinien on jak najszybciej najkrótszą drogą przybiec do przewodnika i usiąść.

Ocenę obniżają: wolny bieg, siadanie niedokładne, wolne lub z ociąganiem, dodatkowe komendy, pomoc słowna lub fizyczna. Nie przyjęcie pozycji „ stój „ lub przyjęcie jej na dystansie większym niż 3 długości psa ocena niedostateczna (maks. 13,5pkt). Jeżeli pies nie zatrzyma się ćwiczenie jest nie zaliczone „0”pkt.

3. Aportowanie własnego koziołka drewnianego 30pkt

Komendy: *(aport, komenda do przywołania, daj,)*

Przewodnik przynosi aport na początku ćwiczeń i odkłada go we wskazanym miejscu. Na początku tego ćwiczenia udaje się po aport w sposób dowolny (z psem lub bez psa). Ćwiczenie rozpoczyna się w miejscu wskazanym przez sędziego. Na polecenie sędziego przewodnik rzuca aport na odległość około 10 kroków (7 m). Aportem jest koziołek drewniany dostarczony przez przewodnika. Pies w czasie rzutu powinien spokojnie siedzieć przy nodze przewodnika. Na polecenie sędziego przewodnik wysyła psa

komendą do przyniesienia. Pies powinien szybko, najkrótszą drogą pobiec po przedmiot, podnieść go i na następną komendę *do przywołania* szybko go przynieść. Komenda do powrotu może być wydana dopiero po podjęciu przez psa przedmiotu. Po powrocie z aportem pies powinien na komendę *daj* oddać aport. Po odebraniu przedmiotu przewodnik powinien trzymać aport w prawej ręce opuszczonej w dół.

Obniżają ocenę: Powolny bieg, błędy w podjęciu aportu, wolny powrót, upuszczenie aportu podczas przychodzenia do przewodnika, bawienie się, gryzienie, trzymanie aportu nie w środku, zerwanie się psa po aport zanim przewodnik wyda komendę, błędy w siadaniu przed przewodnikiem lub przy nodze i zakończeniu ćwiczeń.

Za podjęcie aportu i nie przyniesienie go do przewodnika na co najmniej 2 kroki należy przyznać 0 punktów.

4. Skok przez przeszkodę 20pkt

Komendy: *przeszkoda x2, komenda do przywołania.*

Komenda słowna *przeszkoda* może być powiązana z krótkim gestem.

Ćwiczenie rozpoczyna się w odległości 3 m przed przeszkodą po stronie wskazanej przez sędziego. Na polecenie sędziego przewodnik wysyła psa komendą do skoku sam pozostając w miejscu rozpoczęcia ćwiczenia. Gdy pies przeskoczy „tam”, przewodnik może dać komendę do skoku powrotnego i następną komendą przywołującą psa na co pies powraca do przewodnika. O wysokości przeszkody (płotka) decyduje sędzia – wybierając ją indywidualnie dla każdego psa spośród 3 wysokości – 30, 50, 70 cm (wysokość najbardziej zbliżona do wysokości psa w kłębie). Szerokość płotka min. 90 cm, maksimum 150 cm.

Wykonanie skoku tylko „tam”: ocena niedostateczna. Muśnięcie przeszkody każdorazowo 1pkt minus, oparcie o przeszkodę każdorazowo 2pkt minus. Niewykonanie skoku „tam” – należy przyznać 0pkt. Inne błędy; obniżenia oceny w/g uznania sędziego.

5. Zmiany pozycji stój/siad/waruj (10+10+10) = 30pkt

Komendy: *siad, waruj, stój*

Komendy słowne do zmiany pozycji na odległość mogą być powiązane z krótkim gestem.

Sędzia ustala dla całego egzaminu jednakową kolejność zmian pozycji – łącznie 3 zmiany. Bezpośrednio przed rozpoczęciem ćwiczenia przewodnik może poprosić sędziego o przypomnienie kolejności zmian pozycji. Zmiany pozycji pies wykonuje przy znaczniku, względem którego nie powinien w trakcie wykonywania zmian pozycji przesunąć się więcej niż o 2 swoje długości.

Przewodnik odchodzi od psa na 10 kroków. Po zatrzymaniu odwraca się do psa. Na polecenie sędziego przewodnik daje psu komendy do przyjęcia odpowiednich pozycji. Po zakończeniu zmian pozycji przewodnik wraca do psa i staje po jego prawej stronie. Jeżeli pies jest w pozycji innej niż *siad*, na polecenie sędziego daje komendę *siad*.

Jeśli pies nie przyjmie zadanej pozycji po wydaniu dodatkowej komendy przewodnik wraca do psa i daje komendę żeby uzyskać żądaną pozycję, po czym odchodzi i kontynuuje ćwiczenie. Jeśli pies przyjmie żądaną pozycję po dojściu przewodnika, traci punkty

wyłącznie za nie zaliczenie tej pozycji (10pkt), jeśli nie przyjmie żadnej pozycji – ocena ogólna: 0pkt. Ocenę obniżają: Samowolna zmiana pozycji, opieszale wykonanie ćwiczenia. Za nie wykonany element ćwiczenia odlicza się 10pkt. Jeżeli pies przesuwa się o więcej niż 2 swoje długości niezależnie od kierunku można przyznać maks. ocenę niedostateczną – 20,5pkt.

6. Stój w marszu i powrót do psa 15pkt

Komendy: *noga, stój*

Na znak sędziego przewodnik rozpoczyna marsz z psem przy nodze, bez smyczy. Po przejściu ok. 10 kroków przewodnik daje psu komendę *stój* i sam kontynuuje marsz. Pies powinien niezwłocznie zatrzymać się w pozycji stojącej, przy czym przewodnik nie może zmienić tempa marszu ani obejrzeć się. Po odejściu na odległość 20 kroków przewodnik zatrzymuje się i odwraca do psa. Na znak sędziego przewodnik powraca do psa i staje po jego prawej stronie. Pies nie dostaje komendy *siad*.

Obniżają ocenę: Pomoc przewodnika, dodatkowe komendy, wykonanie przez psa kilku kroków po usłyszeniu komendy a przed zatrzymaniem się przewodnika. Jeżeli pies przyjmie inną pozycję niż „stój”; przewodnik obejrzy się odchodząc, można przyznać maks. ocenę niedostateczną – 10pkt.

Jeżeli pies nie został („0”pkt), przewodnik wraca do punktu wyjścia i rozpoczyna następne ćwiczenie

7. Siad w marszu i powrót do psa 15pkt

Komendy: *noga, siad*

Przewodnik rozpoczyna ćwiczenie bezpośrednio po zakończeniu ćwiczenia poprzedniego. Na znak sędziego rozpoczyna marsz z psem przy nodze, bez smyczy. Po przejściu ok. 10 kroków przewodnik daje psu komendę *siad* i sam kontynuuje marsz. Pies powinien niezwłocznie usiąść, przy czym przewodnik nie może zmienić tempa marszu ani obejrzeć się. Po odejściu na odległość 20 kroków przewodnik zatrzymuje się i odwraca do psa. Na znak sędziego przewodnik powraca do psa i staje po jego prawej stronie.

Ocenę obniżają: Pomoc przewodnika, dodatkowe komendy, powolne siadanie. Jeżeli pies przyjmie inną pozycję niż „siad”, przewodnik obejrzy się odchodząc, można przyznać ocenę niedostateczną - maks. 10pkt.

Jeżeli pies nie został („0”pkt), przewodnik wraca do punktu wyjścia i rozpoczyna następne ćwiczenie.

8. Waruj w marszu i przywołanie 20pkt

Komendy: *noga, waruj, komenda do przywołania.*

Przewodnik stoi po prawej stronie siedzącego lub stojącego psa (po zakończeniu poprzedniego ćwiczenia). Na znak sędziego przewodnik rozpoczyna marsz z psem przy nodze. Po przejściu ok. 10 kroków daje psu komendę *waruj* i sam kontynuuje marsz. Pies

powinien niezwłocznie zawarować, przy czym przewodnik nie może zmienić tempa marszu ani obejrzeć się. Po odejściu na odległość 20 kroków przewodnik zatrzymuje się i odwraca do psa. Na znak sędziego przewodnik przywołuje psa komendą.

Ocenę obniżają: Pomoc przewodnika, dodatkowe komendy, powolne wykonywanie ćwiczeń. Jeżeli pies przyjmie inną pozycję niż „waruj”, lub przewodnik obejrzy się odchodząc, należy przyznać maks. ocenę niedostateczną – 13,5pkt.

Jeżeli pies nie został („0”pkt).

9. Pozostawanie w pozycji siad 10pkt

Komendy: *siad, zostań*

Na polecenie sędziego przewodnik udaje się z psem na wyznaczone miejsce, zatrzymuje się pies powinien niezwłocznie usiąść i odchodzi na odległość 20 kroków [może dać komendę zostań] po czym zatrzymuje się pozostając tyłem do psa. Przewodnik powinien stać bez ruchu, nie może wpływać na psa gestami ani słowami, nie wolno mu odwrócić głowy ani podchodzić do psa. Przy psie nie wolno zostawiać żadnych przedmiotów. Na polecenie sędziego przewodnik wraca do psa i staje z jego prawej strony. Sędzia daje sygnał do powrotu, gdy drugi ćwiczący na placu pies skończy ćwiczenie nr 3 (aportowanie).

Ocenę obniżają: doping do zostawiania i inne w/g uznania sędziego. Ocena niedostateczna (maks. 6,5pkt): a) pies zmieni pozycję; b) opuści miejsce zostawiania o więcej jak 2 swoje długości po zakończeniu ćwiczeń przez drugiego psa, w trakcie podchodzenia przewodnika. „0”pkt -Jeżeli pies oddali się na odległość większą niż 2 swoje długości przed zakończeniem ćwiczenia nr 3 przez innego psa..

10. Pozostawanie w pozycji waruj 10pkt

Komendy: *waruj, zostań, siad*

Na polecenie sędziego przewodnik daje psu komendę waruj i odchodzi [może dać komendę zostań] na odległość 20 kroków, po czym zatrzymuje się pozostając tyłem do psa. Przewodnik powinien stać bez ruchu, nie może wpływać na psa gestami ani słowami, nie wolno mu odwrócić głowy ani podchodzić do psa. Przy zostającym psie nie wolno pozostawiać żadnych przedmiotów. Na polecenie, które sędzia daje gdy drugi ćwiczący na placu pies skończy ćwiczenie nr 8 (waruj z marszu), przewodnik wraca do psa, staje z jego prawej strony i na polecenie sędziego daje komendę by pies usiadł.

Ocenę obniżają: doping do zostawiania, i inne wg uznania sędziego. Ocena niedostateczna: - pies przesunie się z miejsca zostawiania o więcej jak 2 swoje długości po zakończeniu ćwiczeń przez drugiego psa, w trakcie podchodzenia przewodnika. „0”pkt – Jeżeli pies oddali się na odległość większą niż 2 swoje długości przed zakończeniem ćwiczeń przez drugiego psa.

C. Pies Towarzyszący 3 stopnia

1. Chodzenie przy nodze bez smyczy	20pkt
2. Przywołanie z zatrzymaniem waruj	20pkt
3. Aportowanie koziołka obcego	15pkt
4. Aportowanie koziołka obcego przez przeszkodę	15pkt
5. Rozpoznanie i przyniesienie własnego koziołka	20pkt
6. Zmiany pozycji stój / siad / waruj	30pkt
7. Stój, siad, waruj z marszu	30pkt
8. Wysyłanie naprzód z warowaniem	20pkt
9. Szczekanie na komendę	10pkt
10. Pozostawanie w pozycji siad (2 min.)	10pkt
11. Pozostawanie w pozycji waruj (4 min.)	10pkt
RAZEM	200pkt

1. Chodzenie przy nodze bez smyczy 20pkt

Komendy: noga

Na znak sędziego przewodnik rozpoczyna marsz z psem przy nodze, bez smyczy około 45 kroków na wyznaczonej trasie. Komendę noga można wydać tylko przy ruszaniu. Po przejściu 15 kroków przewodnik wykonuje zwrot w prawo lub w lewo. Kierunek pierwszego zwrotu określa sędzia dla całych zawodów. Następny zwrot przewodnik wykonuje znów po 15 krokach, w odwrotnym kierunku, a po dalszych 15 krokach zwrot w tył w jednej linii i zatrzymuje się, a pies siada (bez komendy). Na polecenie sędziego przewodnik wraca tą samą drogą z psem niezbyt szybkim biegiem do drugiego pachołka, ostatnią prostą po zwrocie pokonuje wolnym krokiem. Po przyjsciu do miejsca startu przewodnik wykonuje w tył zwrot, zatrzymuje się, a pies siada bez komendy. Następnie na znak sędziego przewodnik z psem przechodzą dwukrotnie przez grupę 3 – 5 wolno poruszających się po okręgu osób. Przewodnik musi obejść jedną osobę z prawej i jedną z lewej strony wykonując „ósemkę”, następnie zatrzymać się w środku grupy jeden raz, a pies powinien bez komendy usiąść przy nodze. Następnie przewodnik z psem wychodzi z grupy i wraca do miejsca startu. Pies powinien przez całe ćwiczenie iść lub biec trzymając bark przy nodze przewodnika. Przewodnik nie powinien zmieniać tempa marszu na prostych i przy zwrotach. Ręce powinny być trzymane w sposób naturalny.

Obniżają ocenę: wyprzedzanie, odsuwanie się na bok, zostawanie z tyłu, siadanie wolne lub z ociąganiem, dodatkowe komendy, pomoc fizyczna, brak uwagi we wszystkich rodzajach ruchu (tempach) i zwrotach, presja wywierana na psa. Ugryzienie człowieka przy przechodzeniu przez grupę lub ucieczka przed grupą – dyskwalifikacja.

2. Przywołanie z zatrzymaniem waruj 20pkt

Komendy: siad, komenda do przywołania, waruj

Ćwiczenie rozpoczyna się, w miejscu wskazanym przez sędziego. Na polecenie sędziego przewodnik pozostawia psa w pozycji siedzącej i odchodzi od niego na odległość 35 kroków, zatrzymuje się i odwraca w stronę psa. Na polecenie sędziego przewodnik przywołuje psa komendą słowną lub znakiem optycznym. Pies powinien jak najszybciej,

najkrótszą drogą biec do przewodnika. Gdy pies przebiegnie połowę dystansu (w okolicach znacznika niewidocznego dla psa) przewodnik daje komendę waruj, która może być połączona z krótkim gestem. Pies powinien niezwłocznie zawarować. Następnie, na polecenie sędziego przewodnik przywołuje psa również komendą słowną lub znakiem optycznym. Pies powinien jak najszybciej, najkrótszą drogą przybiec do przewodnika i usiąść

Obniżają ocenę: Wolny bieg, siadanie i warowanie niedokładne, wolne lub z ociąganiem, dodatkowe komendy, powolne przyjęcie pozycji waruj, pomoc komendami lub fizyczna. Nie przyjęcie pozycji waruj, lub przyjęcie jej na dystansie większym niż 2 długości psa: ocena niedostateczna (maks. 13,5pkt). Jeżeli pies nie zatrzyma się ćwiczenie jest nie zaliczone (0pkt).

3. Aportowanie koziółka obcego 15pkt

Komendy: (aport, komenda do przywołania, daj,)

Przed rozpoczęciem ćwiczenia przewodnik idzie po przygotowany przez organizatora aport, dowolnie, sam lub z psem. Ćwiczenie rozpoczyna się w miejscu wskazanym przez sędziego. Na polecenie sędziego przewodnik rzuca aport na odległość około 10 kroków (7 m). Aportem jest koziółek drewniany wybrany przez przewodnika spośród koziółków o wagach ok. 650 g, 450 g, 200g dostarczonych przez organizatora. Pies w czasie rzutu powinien spokojnie siedzieć przy nodze przewodnika. Na polecenie sędziego przewodnik wysyła psa komendą do przyniesienia. Pies powinien szybko, najkrótszą drogą pobiec po przedmiot, podnieść go i na następną komendę do przyniesienia również najkrótszą drogą, szybko go przynieść. Komenda do powrotu może być wydana dopiero po podjęciu przez psa przedmiotu. Po powrocie z aportem pies musi przybiec jak najkrótszą drogą do przewodnika i usiąść, na komendę daj oddać aport. Przewodnik może dać psu komendę daj po 2-3 sekundach od chwili, gdy pies usiądzie z aportem. Po odebraniu przedmiotu przewodnik powinien trzymać przedmiot w prawej ręce opuszczonej w dół.

Obniżają ocenę: Powolny bieg, błędy w podjęciu aportu, wolny powrót, upuszczenie aportu podczas przychodzenia do przewodnika, bawienie się, gryzienie, nie trzymanie aportu za środek, zerwanie się psa po aport zanim przewodnik wyda komendę, błędy w zakończeniu ćwiczeń. Za podjęcie aportu i nie przyniesienie go do przewodnika na co najmniej 1 krok (ok. 70 cm) należy przyznać 0 punktów.

4. Aportowanie koziółka obcego przez przeszkodę 15pkt

Komendy: (przeszkoda, aport, komenda do przywołania, daj,)

Ćwiczenie rozpoczyna się, w odległości 3 m przed przeszkodą po stronie wskazanej przez sędziego. Na polecenie sędziego przewodnik rzuca aport na odległość około 10 kroków tak, by aport znalazł się po drugiej stronie przeszkody. Rzut nie może być powtórzony. Następnie, na polecenie sędziego przewodnik wysyła psa komendą do skoku przez przeszkodę sam pozostając w miejscu rozpoczęcia ćwiczenia. Pies w czasie rzutu powinien spokojnie siedzieć przy nodze przewodnika, a na komendę do skoku swobodnie przeskoczyć przez przeszkodę. Komenda do skoku przez przeszkodę może

być wydana, gdy koziolatek nieruchomo leży na ziemi. Komenda aport może być wydana najpóźniej do zakończenia skoku. Pies po przeskoczeniu powinien szybko, najkrótszą drogą, pobiec po koziolatek i podjąć go. Następnie można przywołać psa komendą na co pies powraca do przewodnika skacząc powtórnie i siada a na komendę daj wydaną po 2-3 sekundach oddaje aport.. Komenda przywołująca może być połączona z komendą do przeskoku powrotnego i może być wydana dopiero, gdy pies trzyma aport. Po odebraniu przedmiotu przewodnik powinien trzymać go w prawej ręce opuszczonej w dół. Aportem jest koziolatek drewniany wybrany przez przewodnika spośród koziolatek o wagach ok. 650 g, 450 g, 200 g dostarczonych przez organizatora. O wysokości przeszkody – płotka decyduje sędzia - wybiera ją indywidualnie dla każdego psa spośród 3 wysokości – 30, 50, 70 cm (najbardziej zbliżoną do wysokości psa w kłębie). Szerokość płotka min. 90 cm, maksimum 150cm.

Ocenę obniżają: Powolny bieg, błędy w podjęciu, wolny powrót, upuszczenie aportu podczas przychodzenia do przewodnika, bawienie się, gryzienie, nie trzymanie aportu w środku, zerwanie się psa po aport zanim przewodnik wyda komendę, błędy w siadaniu przy nodze lub przed przewodnikiem i zakończeniu ćwiczeń. Opkt przyznaje się za podjęcie aportu i nie przyniesienie go do przewodnika na odległość. 1 kroku (ok. 70cm), za danie komendy do przyniesienia po skoku oraz nie przeskoczenie przeszkody (tam).

Ocenę niedostateczną (maks. 10pkt) przyznaje się za: - pokonanie przeszkody w jedną stronę (tam) i przyniesienie aportu; - pokonanie przeszkody w obie strony bez przyniesienia aportu; za zmianę pozycji przewodnika po daniu pierwszej komendy do skoku. Za muśnięcie przeszkody przy skoku obniża się ocenę 1pkt. za każdym razem, za oparcie przy przeskoku każdorazowo 2pkt.

5. Rozpoznanie i przyniesienie własnego koziolatka 20pkt

Komendy siad, szukaj lub aport, komenda do przywołania, daj.

Ćwiczenie rozpoczyna się w odległości 10 kroków od miejsca gdzie uprzednio rozłożono 5 – 7 „koziolatek” wzdłuż kierunku wybiegania psa lub w linii poprzecznej. Sposób rozłożenia aportów ustala sędzia każdorazowo dla danej imprezy. Na polecenie sędziego przewodnik zostawia psa w pozycji siedzącej, przodem do aportów i kładzie własny „koziolatek” między już rozłożone. Następnie przewodnik wraca do psa. Na polecenie sędziego przewodnik daje psu komendę do szukania wysyłając go w kierunku przedmiotów (nie można wskazać kierunku ręką, ani dać ręki do nawęszania). Pies powinien na komendę pobiec do leżących przedmiotów, obwąchać je, a po samodzielnym rozpoznaniu podnieść i przynieść własny „koziolatek”. Komenda do powrotu psa może być wydana dopiero po podjęciu przez psa przedmiotu. Maksymalny czas wykonywania ćwiczenia – 30 sek. od dania komendy. Po powrocie z aportem pies powinien , na komendę daj oddać aport. Po odebraniu przedmiotu przewodnik powinien trzymać przedmiot w prawej ręce opuszczonej w dół. Podjęcie obcego aportu, odłożenie go i przyniesienie właściwego – maks. ocena dobra. Podjęcie kilku obcych aportów, odłożenie ich i przyniesienie właściwego – ocena maks. niedostateczna Gdy pies wyjął swój aport z szeregu, lecz nie przyniósł go – ocena niedostateczna (0-13,5pkt)

Ocenę obniżają: powolne wykonanie ćwiczenia, błędy w podjęciu własnego aportu, wolny powrót, upuszczenie aportu podczas przychodzenia do przewodnika, bawienie się,

gryzienie, trzymanie aportu nie w środku, błędy w siadaniu przed przewodnikiem lub przy nodze i zakończeniu ćwiczeń. Jeżeli przewodnik zmieni miejsce stania w czasie wykonywania ćwiczenia – ocena maks. niedostateczna. Przyznaje się 0pkt za podjęcie aportu i nie przyniesienie go do przewodnika na odległość 1 kroku (70cm).

6. Zmiany pozycji stój/siad/waruj (3x10pkt) 30pkt

Komendy: zostań, stój, siad, waruj

Komendy do zmiany pozycji na odległość mogą być słowne lub krótkimi gestami.

Sędzia ustala dla całego egzaminu jednakową kolejność zmian pozycji – łącznie 3 zmiany. Bezpośrednio przed rozpoczęciem ćwiczenia przewodnik może poprosić sędziego o przypomnienie kolejności zmian pozycji. Zmiany pozycji pies wykonuje przy znaczniku, względem którego nie powinien w trakcie wykonywania zmian pozycji przesunąć się więcej niż o jedną swoją długość. Przewodnik odchodzi od psa na 20 kroków. Po zatrzymaniu odwraca się do psa. Na polecenie sędziego przewodnik daje psu komendy do przyjęcia odpowiednich pozycji (w ustalonej kolejności). Po zakończeniu zmian pozycji przewodnik wraca do psa i staje po jego prawej stronie. Jeżeli pies jest w pozycji innej niż siad, na polecenie sędziego po 2-3 sekundach przewodnik daje komendę siad.

Ocenę obniżają: samowolna zmiana pozycji, opieszale wykonanie ćwiczenia.. Za nie wykonany element ćwiczenia odlicza się 10pkt. Jeśli pies nie przyjmie zadanej pozycji po wydaniu 1 dodatkowej komendy przewodnik wraca do psa i daje komendę żeby uzyskać żadaną pozycję, po czym oddala się i kontynuuje ćwiczenie. Jeśli pies przyjmie żadaną pozycję po powrocie przewodnika, traci punkty wyłącznie za nie zaliczenie tej pozycji (10pkt), jeśli nie przyjmie żadnej pozycji – ocena 0pkt. Przesunięcie się psa o więcej jak 1 swoją długość niezależnie od kierunku – ocena maks. niedostateczna – 20,5pkt.

7. Stój, siad, waruj z marszu 30pkt

Komendy: noga, stój, siad, waruj.

Sędzia ustala na początku zawodów jednakową kolejność wykonywania ćwiczeń stój, siad, waruj. Na znak sędziego przewodnik rozpoczyna marsz z psem przy nodze w linii prostej. Po przejściu ok. 10 kroków przewodnik daje psu pierwszą ustaloną komendę i sam kontynuuje marsz bez zatrzymywania się, zmiany tempa i oglądania się na psa. Pies powinien niezwłocznie przyjąć wskazaną pozycję. Po odejściu na odległość 10 kroków przewodnik nie odwracając się do psa daje psu komendę do przyjęcia do nogi, na co pies powinien jak najszybciej najkrótszą drogą podbiec do przewodnika i rozpocząć marsz przy nodze. Gdy pies dobiegnie do przewodnika, kolejne ćwiczenia wykonuje się w taki sam sposób, bez zatrzymywania się. Ćwiczenie kończy się zatrzymaniem przewodnika i psa w postawie wyjściowej.

Ocenę obniżają: Pomoc przewodnika, opieszale wykonanie ćwiczenia, zmiana pozycji, niedokładne podbieganie do nogi, samowolne podchodzenie do przewodnika. Za przyjęcie przez psa innej pozycji niż wymagana, dodatkową komendę, obejrzenie się przewodnika odlicza się 5pkt. (za każdy element ćwiczenia). Za nie zatrzymanie się psa odlicza się 10pkt dla każdego elementu.

8. Wysyłanie naprzód z warowaniem 20pkt

Komendy: noga, naprzód, waruj, siad

Komenda słowna do wysyłania naprzód może być powiązana z gestem. Może to być jeden krótki gest lub przewodnik może trzymać uniesioną rękę tak długo, aż pies się położy. Powtarzanie gestu jest dodatkową komendą.

Na znak sędziego przewodnik rozpoczyna marsz z psem przy nodze, bez smyczy, w wyznaczonym kierunku w linii prostej. Po 10 krokach przewodnik daje psu komendę do wybiegnięcia naprzód i zatrzymuje się. Pies musi oddalić się linii prostej, bez ociągania, w szybkim tempie na odległość około 30 kroków. Następnie przewodnik na znak sędziego daje komendę do warowania, którą pies musi natychmiast wykonać. Pies może położyć się w dowolnym kierunku. Na polecenie sędziego przewodnik udaje się do psa i staje po jego prawej stronie. Na kolejne polecenie sędziego przewodnik daje komendę by pies usiadł.

Ocenę obniżają: Błędy w wykonaniu, bieg przewodnika z psem, nie zatrzymanie się przewodnika, wolne wybieganie, wyraźne odchylenie kierunku na bok, za mała odległość, położenie się z ociąganiem lub zbyt wczesne, bez komendy; niespokojne leżenie, przedwczesne wstanie w końcówce ćwiczenia.

9. Szczekanie na komendę 10pkt

Komendy: głos, waruj, siad.

Ćwiczenie rozpoczyna się w miejscu wskazanym przez sędziego. Na polecenie sędziego przewodnik daje psu komendę głos. Pies powinien natychmiast zaszczekać więcej niż jeden raz, a następnie na komendę waruj wydaną przez przewodnika - zawarować. Na znak sędziego przewodnik daje psu komendę siad, na co pies powinien niezwłocznie usiąść.

Ocenę obniża mało intensywne szczekanie psa, wolne warowanie, wolne siadanie, dodatkowe komendy. Jeżeli pies nie zaszczeka po 2 dodatkowych. komendach – 0pkt.

10. Pozostawanie w pozycji siad 10pkt

Komendy: siad.

Na polecenie sędziego przewodnik udaje się z psem na wyznaczone miejsce, zatrzymuje się na co pies powinien niezwłocznie usiąść. Przewodnik odchodzi nie oglądając się do przygotowanej kryjówki, w której jest dla psa niewidoczny. Przy psie nie wolno zostawiać żadnych przedmiotów. Na polecenie sędziego po upływie 2 minut przewodnik wraca do psa i staje z jego prawej strony. Czas liczy się od momentu zniknięcia przewodnika z pola widzenia psa..

Ocenę obniżają: Brak koncentracji w oczekiwaniu, niespokojne siedzenie. podejście psa do nadchodzącego przewodnika. Ocena niedostateczna (maks.6,5pkt): a) pies zmieni pozycję, b) opuści miejsce zostawiania o więcej jak 1 swoją długość po zakończeniu ćw. nr 3 przez drugiego psa. „0”pkt - Jeżeli pies oddalił się na odległość większą niż 1 swoją długość przed

zakończeniem ćwiczenia nr 3 przez drugiego psa.

11. Pozostawanie w pozycji waruj 10pkt

Komendy: waruj, siad.

Na polecenie sędziego przewodnik daje psu komendę waruj i nie oglądając się odchodzi do przygotowanej kryjówki, w której jest dla psa niewidoczny. Przy zostającym psie nie wolno pozostawiać żadnych przedmiotów. Na polecenie sędziego po upływie 4 minut przewodnik wraca do psa, staje z jego prawej strony i na następne polecenie sędziego daje komendę by pies usiadł. Czas liczy się od momentu zniknięcia przewodnika z pola widzenia psa.

Ocenę obniżają: Brak koncentracji w oczekiwaniu, niespokojne warowanie, przełożenie się z boku na bok, podejście psa do nadchodzącego przewodnika jak i zmiana pozycji w trakcie dochodzenia.

Ocena niedostateczna (maks. 6,5pkt):

a) gdy pies zmieni pozycję;

b) opuści miejsce zostawania o więcej jak 1 swoją długość po zakończeniu ćw. nr 9 przez drugiego psa.

„0”pkt - Jeżeli pies oddali się na odległość większą niż 1 długość psa przed zakończeniem ćwiczenia nr 9 przez innego psa.

Główna Komisja Szkolenia Psów składa podziękowanie wszystkim osobom współpracującym przy redagowaniu regulaminów.

Niniejszy regulamin został na wniosek GKSP zatwierdzony przez Zarząd Główny ZKwP i wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Poprawki do Regulaminu obejmujące aktualną treść pkt.II-5 zostały zatwierdzone uchwałą ZG ZKwP w dniu 25.11.2015 r. i weszły w życie z dniem uchwalenia.

